

1475. toplantı 19-21 Eylül 2023 (DH)

H46-36 Batı ve Diğerleri grubu v. Türkiye (Başvuru No. 33097/96)

Avrupa Mahkemesi kararlarının uygulanmasının izlenmesi

Referans belge
CM/Notes/1475/H46-36

Kararlar

Bakanlar Komitesi

1. bu grubun polis ve güvenlik kuvvetlerinin tutuklamalar, polis gözaltısı ve sorgulamalar sırasında ve barışçıl gösteri yürüyüşlerini dağıtırken soruşturma, cezai kovuşturma ve disiplin işlemlerinin etkisizliğiyle ilgili olduğunu hatırlayarak (Sözleşme'nin 2 ve 3. maddelerinin usul yönünden ihlal edilmesi);

Bireysel önlemlere ilişkin olarak

2. *Ceyhan Demir ve Diğerleri, Şorli, ve Güngör* davalarında zamanaşımı sürelerinin dolması nedeniyle daha fazla bireysel önlemin alınamayacağını kaydederek derin bir üzüntüyle bu dosyaları kapatmaya karar vermiş ve CM/ResDH(2023)267 sayılı Kesinleşmiş Kararı almıştır;

3. *Tutakbala* davasında yetkilileri soruşturmanın yeniden açılması ihtimalini res'en değerlendirmeye ve *Özçelik* ve *Canan* davalarında başka ne tür tazmin yollarının olabileceğini düşünmeye davet etmiştir;

4. ağır insan hakları ihlallerinin cezasız kalmaması için soruşturmaların hızlı yürütülmesinin önemini vurgulayarak *Şimşek ve Diğerleri, Gasyak ve Diğerleri, Amine Güzel, Başbilen, Mızrak ve Atay, Hasan Yaşar ve Diğerleri* davalarında soruşturmaların hızlı bir şekilde yürütülmemesinden derin bir üzüntü duymuş ve yetkililerden bu davalar zamanaşımına uğramadan yargılamaların Sözleşme ile uyumlu bir şekilde sonuçlanmasını sağlamak üzere çabalarını artırmalarını ısrarla talep etmiş ve yetkililere 2. ve 3. maddelerin ihlal edildiği iddialarının yer aldığı davalarda zamanaşımını önlemek için Sözleşme yargılamalarının daha erken aşamasında bir yeniden-inceleme uygulaması başlatmaya davet etmiştir;

Genel önlemlere ilişkin olarak

5. yetkilileri kötü muamele iddialarını soruşturmak için önceden idari izin alma uygulaması hakkındaki bilgileri netleştirmeye ve savcılıkların bu uygulamayı Sözleşme'nin 2. ve/veya 3. maddeleri kapsamına giren suçlar için kullanmaktan kaçınmaları amacıyla somut adımlar atılmasını sağlamaya davet etmiştir;

6. yetkilileri aynı zamanda sorgulamaların etkisizliğine ve yargı denetimine ilişkin ihlallerin üzerine gitmek amacıyla alınan spesifik önlemlerin uygulanması için çabalarını yoğunlaştırmaya ve son yıllarda Anayasa Mahkemesi'nin etkisiz soruşturmalar hakkında verdiği kararlar hakkındaki istatistiksel bilgileri, bu ihlallerin temel nedenlerinin tespit edilebilmesi için ihlallerin bir dökümüyle birlikte sunmaya davet etmiştir;

7. yetkilileri soruşturma ve adli yargılamaların uzun sürme nedenlerini ele almaya ve Avrupa Konseyi'nin teknik uzmanlığından yararlanarak soruşturma ve adli yargılamaların süresini kısaltmanın yollarını araştırmaya ve kasti bedensel yaralama, aşırı güç kullanımı ve görevi kötüye kullanma gibi tüm ağır suçlar için zamanaşımını iptal etmeyi değerlendirmeye davet etmiştir;

8. yetkilileri Sözleşme'nin 2. maddesi ve/veya 3. maddesinin kapsamına giren suçlar için başlatılan disiplin soruşturmalarının sayısı ve sonuçları hakkında bilgi vermeyi sürdürmeye davet etmiş; ayrıca İnsan Hakları Eylem Planı'nda öngörüldüğü gibi, disiplin cezaları için yasal süre kısıtlamasının kaldırılmasına ilişkin gösterge niteliğinde bir takvim vermesini talep etmiştir;

9. Anayasa Mahkemesi'nin Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesini iptal ederek hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını kaldırma kararını memnuniyetle karşılamış ve yetkilileri değişiklik yürürlüğe girene kadar önümüzdeki yıl boyunca bu hükmün yerel mahkemeler tarafından uygulanması hakkında güncel bilgiler vermeyi sürdürmeye davet etmiştir;

10. Eylül 2024 tarihindeki DH toplantısında bu gruptaki davaları incelemeye devam etme kararı vermiştir.